

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Globa Olga,
reprezentată de avocatul Leca Ion,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Globa Olga împotriva Consiliului mun. Orhei cu privire
la obligarea transmiterii în proprietate privată a porțiunii de teren

împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-42/24
NR. PIGD 2-22086688-01-3ra-12012024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul
administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu
constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: A. Balan,
Instanța de apel : G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

11 decembrie 2024

**Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de
Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 iunie 2022, Globa Olga, reprezentată de avocatul, Leca Ion, a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului mun. Orhei cu privire la obligarea transmiterii în proprietatea privată a porțiunii de teren cu suprafața de 0.08 ha (în total 0,15 ha) aferent casei de locuit din strada XXXXX din mun. XXXXX, nr. cadastral XXXXX. (f.d. 3-4)

2. În motivarea acțiunii, reclamanta, Globa Olga, a indicat că, la XXXXX a decedat tatăl său Globa Nicolae. După decesul acestuia, conform certificatului de moștenitor legal din 05 februarie 1990, autentificat de notarul de stat Stadnic Leonid, moștenitori legali ai averii succesoriale a lui Globa Nicolae, inclusiv a imobilului, situat în or. XXXXX, str. XXXXX, au devenit mama Globa Rima și copiii minori, Globa XXXXX și Globa XXXXX. Toți trei moștenitori au primit moștenirea și au înregistrat dreptul de proprietate la OCT Orhei.

3. Reclamanta a indicat că, la data de XXXXX, a decedat mama sa, Globa Rima.

4. Totodată, Globa Olga a indicat că prin testamentul din 11 iunie 2008, autentificat de notarul privat Dohocher Veceaslav, Globa Rima i-a testat toată averea ei.

5. Reclamanta a comunicat că, prin hotărârea judecătorei Orhei din 21 octombrie 2020 ea a devenit proprietara imobilului din strada XXXXX, XXXXX, iar la data de 25.01.2022, a înregistrat la Serviciul Cadastral Teritorial Orhei dreptul de proprietate asupra terenului cu suprafața de 0,07 ha și asupra casei de locuit din mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, nr. cadastral XXXXX. Conform materialelor documentare de arhivă ale Sovietului sătesc Slobodca, raionul Orhei părinților săi în anul 1958 li s-a repartizat teren pentru construcția casei de locuit. Conform extrasului de la Serviciul raional de arhivă Orhei în anul 1967-1969 pe materialele din arhivă a Sovietului sătesc Slobodca, în registrele de evidență a gospodăriilor satului Slobodca figurează familia lui Globa Nicolai, componența familiei 5 persoane, unde este indicată casa de locuit și pământ în mărime de 27 ari. Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de Primăria Orhei la 20 septembrie 2000 lui Globa Emilian, Globa Iaroslava

și Globa Rimma li s-a atribuit în proprietate comună în devălmășie doar 0.07 ha de pământ, necătînd la faptul că lotul de pământ de pe lîngă casă este de 0,15 ha și ei se folosesc de acest teren.

6. A indicat reclamanta că, conform prevederilor art. 11 al Codului Funciar, redacția anului 1991, autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberîndu-le titluri de proprietate: trec în proprietatea cetățenilor sectoarele de teren ocupate de case, anexe gospodărești și grădini care li s-au atribuit în conformitate cu legislația. Iar art. 121 Codului Funciar, în redacția din 22 decembrie 1970, prevedea că terenurile de pământ pentru construcția caselor de locuit erau eliberate în dependență de volumul casei de locuit și de condițiile locale și erau eliberate în orașe de la 0,03 pînă la 0,06 ha, iar în localitățile rurale de la 0,07 pînă la 0,12 ha. Dat fiind faptul că părinții ei locuiau în satul Slobodca, lor li s-a repartizat teren pentru construcția casei în mărime de 0,15 ha.

7. A susținut reclamanta, că în anul 1991, odată cu adoptarea noului Cod Funciar, părinților săi li s-a atribuit în proprietate privată terenul de pământ de pe lîngă casă, care le-a fost atribuit în conformitate cu legea, Codului Funciar din anul 1970. Consiliul orășenesc Orhei din cele 0,15 ha a atribuit în proprietate privată familiei Globa doar 0,07 ha, ceea ce contrazice art. 11 Codului Funciar în redacția anului 1991.

8. A menționat că, conform Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lîngă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 984 din 21 septembrie 1998, dacă suprafața lotului de pământ de pe lîngă casa de care real se folosește la moment proprietarul casei de locuit este mai mare decît suprafața menționată în documentul de atribuire a terenului pentru construcția și exploatarea casei de locuit, administrația publică locală poate decide transmiterea în proprietate a terenului de care real se folosește proprietarul casei de locuit, dacă suprafața lui este mai mare cu cel puțin 10 la sută decît suprafața indicată în documente.

9. Prin răspunsul la cererea prealabilă din 11.05.2022, adresată Consiliului orășenesc Orhei, i s-a comunicat că porțiunea de teren cu suprafața de 0,08 ha a fost retrasă din folosință pentru amenajarea străzii în temeiul dispoziției nr. 554 din 08.09.2000 „Cu privire la transmiterea în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lîngă casă.”

10. A indicat că consideră neîntemeiat și nefondat răspunsul Primăriei, dat fiind faptul că în jurul acestui lot de pământ sunt amplasate case de locuit și nu poate fi vorba de amenajarea străzii.

11. A comunicat reclamanta că, prin decizia de inadmisibilitate, Curtea Constituțională, prin hotărîrea sa din 20 ianuarie 2022 a menționat că ce ține de argumentul autorului potrivit căruia Guvernul și-a depășit atribuțiile prin impunerea unei limitări (de 10 la sută) în cazul transmiterii în proprietate a surplusului de teren de care se folosește proprietarul casei, Curtea menționează că, aceste dispoziții rezultă din prerogativa Guvernului de a

reglementa modul de transmitere în proprietate privată a acestor terenuri și posibilitatea executării dispozițiilor articolului 11 din Codul funciar de către autoritățile publice locale. Faptul că Regulamentul în discuție conține prevederi care nu se regăsesc expres în Codul funciar nu reprezintă, per se, o încălcare a competențelor atribuite Guvernului în conformitate cu dispozițiile constituționale. Având în vedere funcția sa de executare a legilor, Guvernul era abilitat să adopte hotărâri prin care să dezvolte și să concretizeze modul (inclusiv limitele) de transmitere în proprietate privată a sectoarelor de teren atribuite în limitele legii și ocupate de case, anexe gospodărești și grădini.

12. Prin decizia sa, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a următoarelor texte legale: cu cel mult 10 la sută decât suprafața menționată în documente” din punctul 6 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 984 din 21 septembrie 1998.

13. A solicitat Globa Olga obligarea Consiliului orașenesc Orhei transmiterii în proprietate privată a porțiunii de teren cu suprafața de 0.08 ha (în total 0,15 ha) aferent casei de locuit din strada XXXXX din mun. XXXXX, nr. cadastral XXXXX.

14. Prin hotărârea din 28 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion împotriva Consiliului mun. Orhei cu privire la obligarea transmiterii în proprietatea privată a porțiunii de teren cu suprafața de 0.08 ha (în total 0,15 ha) aferent casei de locuit din strada XXXXX din mun. XXXXX, cod cadastral XXXXX, s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 41; 45-51).

15. La 30 martie 2023, Globa Olga a declarat apel împotriva hotărârii din 28 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând casarea hotărârii din 28 martie 2023, și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral în modul în care a fost formulată.

16. Prin decizia din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Globa Olga și s-a menținut hotărârea din 28 martie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

17. În motivarea soluției sale instanța de apel a stabilit că, conform datelor din Registrul bunurilor imobile Globa Olga este proprietar exact asupra suprafeței transmisă potrivit actelor enunțate. Prin urmare, careva erori nu s-au admis la etapa perfectării și eliberării titlului de proprietate. Iar în consecință s-a menționat că, solicitarea Olgăi Globa privind transmiterea în proprietate a terenului aferent casei de locuit, nu poate fi soluționată deoarece Consiliul local deja s-a expus asupra faptului, ulterior fiind semnat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren. (f.d.14)

18. Instanța de apel a notat că, instanța de fond just a statuat că, Globa Olga nu are dreptul la emiterea actului administrativ individual solicitat în

condițiile în care în temeiul Dispoziției Primarului Orhei nr.554 din 08.09.2000, dispoziție care nu a fost contestată, Globa Emilian, Globa Rimma, Globa Iaroslavna au înregistrat dreptul de proprietate în corespundere cu actele emise de către Primăria municipiului Orhei

19. În circumstanțele date, instanța a reținut că în speță nu se atestă nici un temei legal de obligare a Consiliului mun. Orhei de a transmite în proprietatea privată a Olgăi Globa porțiunea de teren cu suprafața de 0.08 ha (în total 0,15 ha) aferent casei de locuit din strada XXXXX din mun. XXXXX, nr. cadastral XXXXX.

20. La 12 decembrie 2023, Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion, a depus recurs împotriva deciziei din 26 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și, pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

21. În motivarea a susținut că, nu este de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2023, o consideră arbitrară și bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

22. Recurenta a reiterate circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

37. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

38. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare

pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

39. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentei, avocatul Leca Ion, la data de 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.82).

41. Cererea de recurs a fost depusă la data de 12 decembrie 2023. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

42. Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

43. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

44. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

45. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a

normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

48. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

49. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

51. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo

împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

52. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

53. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Globa Olga, reprezentată de avocatul Leca Ion.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc